

Overheid en bedrijven werken samen aan ontwikkelingsmaatschappij Greenport Duin- en Bollenstreek

Overheid en bedrijfsleven werken de komende maanden plannen uit voor een optimale samenwerking in de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM). Dat is een van de uitkomsten van de presentaties die eind 2007 zijn gehouden over de oprichting van het bedrijf, dat zich geheel gaat toelagen op de herstructurering van de Duin- en Bollenstreek. De GOM krijgt waarschijnlijk de vorm van een besloten vennootschap en moet in het voorjaar van 2008 zijn activiteiten starten.

De plannen voor de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij zijn inmiddels bij twee gelegenheden gepresenteerd. Op 15 oktober 2007 werden bestuurders en raadsleden uit de zes betrokken gemeenten geïnformeerd. Op 20 november 2007 was de beurt aan het bedrijfsleven uit de Duin- en Bollenstreek. Circa 150 vertegenwoordigers van het bollen- en bloemenbedrijfsleven in de Duin- en Bollenstreek namen aan de bijeenkomst deel. De zogeheten 'kwartiermakers' van de Greenport Duin- en Bollenstreek, Jos Wiene (portefeuillehouder Ruimte van Holland Rijnland), Harry Groen (voorzitter Pact van Teylingen) en Jaap de Mol (vertegenwoordiger van het bedrijfsleven), deden verslag van de voortgang bij de oprichting van de ontwikkelingsmaatschappij, die zich moet gaan bezighouden met de versterking van het bollen- en bloemencluster in de regio en het verfraaien van het landschap.

"Nu de kwartiermakers hun plannen voor de ontwikkelingsmaatschappij hebben gepresenteerd, is het aan het bedrijfsleven om aan te geven hoe zij daarin gaan participeren," zei Jaap de Mol, die als vestigingsmanager van Flora Holland Rijnsburg optrad

als gastheer van de bijeenkomst. Hij omschreef deelname van de private sector als een van de kritische succesfactoren voor de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij. "Wij willen nu uw stem horen."

Basis

Jos Wiene schetste tijdens de bijeenkomst van 20 november de voorgeschiedenis van de GOM: van een defensief Pact van Teylingen naar een greenport die is vastgelegd in de Nota Ruimte. "De afgelopen maan-

den hebben de kwartiermakers hard gewerkt aan de voorbereiding van de ontwikkelingsmaatschappij. Aan de basis van de Greenport ligt een samenwerkingsovereenkomst tussen de zes betrokken gemeenten, waarin zij niet alleen geld uittrekken voor de start van de GOM, maar ook het licht op groen zetten voor een uitvoeringsagenda en ontwikkelingsplan." Dat de overheid een belangrijke rol speelt bij de ontwikkeling van de GOM is volgens Wiene de uitdrukkelijke wens van zowel de betrokken gemeenten als het bedrijfsleven.

Subsidie

De samenwerkingsovereenkomst is in november 2007 voorgelegd aan de raden van de zes Duin- en Bollenstreek-gemeenten. Diverse raden hebben inmiddels hun goedkeuring aan de overeenkomst gegeven en zijn bereid (per gemeente) 65.000 ►

Harry Groen bij de presentatie in Rijnsburg: "Den Haag kijkt nog steeds begerig naar de Duin- en Bollenstreek voor woningbouw. Daarom moeten we laten zien dat het ons menens is."

euro te betalen voor de eerste aanloopkosten van de GOM. De GOM kan ook uit andere bronnen rekenen op financiële steun. Tijdens de bijeenkomst van november maakte kwartiermaker Wienen bekend dat de aanvraag bij het Fonds Economische Structuurversterking (de zogeheten 'aardgasbaten') is gehonoreerd. Vrijdag 16 november 2007 heeft het Kabinet besloten 7 miljoen euro uit de zogeheten FES1 beschikbaar te stellen aan twee projecten in de Greenport Duin- en Bollenstreek: het ontwikkelen van het glastuinbouwgebied Kloosterschuur-Trappenberg in de gemeenten Katwijk en Teylingen (4,6 miljoen) en het opknappen en uitbreiden van het agrarische bedrijventerrein Delfweg in Noordwijkerhout (2,4 miljoen). De GOM kan financieel ook rekenen op de steun van de twaalf Holland Rijnland-gemeenten. Zij hebben in hun investeringsfonds voor vijf grote infrastructuur- en landschapsprojecten 10 miljoen euro gereserveerd voor de Greenport. Daarnaast zal ook de provincie worden gevraagd een financiële bijdrage te leveren aan het nieuwe bedrijf.

BV

Harry Groen presenteerde de eerste schetsen voor de opzet van de GOM. Om bedrijfsmatig handelen voorrang te geven, is het de bedoeling de GOM in de vorm van een besloten vennootschap

Wilt u als bedrijf of organisatie meedenken over de opzet en inrichting van de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij? Stuur dan een e-mail naar: greenport@hollandrijnland.net

te gieten, met de zes gemeenten als aandeelhouders en de colleges van burgemeester en wethouders in de raad van commissarissen. De concrete uitvoering van de projecten komt in handen van de GOM en/of dochterbedrijven, waarin ook particuliere financiers kunnen participeren. Daarnaast wordt gedacht aan de oprichting van een "Greenporthouse", waarin ambtenaren van gemeenten en provincie, bedrijven en belangenorganisaties als LTO nauw zullen samenwerken. Doel van de GOM is volgens Groen de aan- en verkoop van stukken grond, zodat grote en levensvatbare arealen kunnen ontstaan. Daarnaast legt de GOM zich toe op het herstructureren van bedrijventerreinen en waar nodig opruimen van leegstaande bedrijfsgebouwen. "Ik zou dolgelukkig zijn als de GOM de eerste grote bedrijfshal die al tien jaar leeg staat sloopt en opruimt. Daarmee geven we aan dat het ons menens is," zei Groen 20 november.

Uniek

Groen onderstreepte het unieke karakter van de GOM. "Het is de eerste keer dat gemeenten in de Greenport een deel van de werkzaamheden uit handen geven. De

GOM gaat grond kopen en verkopen, de gemeenten kijken in feite toe hoe de GOM binnen het door de Greenport-gemeenten gestelde kader blijft. Dat is een voor de Greenport Duin- en Bollenstreek taboedoorbrekende methode." Volgens Groen geven de gemeenten in de Duin- en Bollenstreek met de oprichting van de GOM een duidelijk signaal dat het hen dit keer menens is. "Dat is hard nodig, want Den Haag ziet onze streek nog steeds als het ideale gebied voor verdere verstedelijking. De Greenport is onze laatste kans om grootschalige woningbouw een halt toe te roepen en te werken aan een vitale streek met een robuust bollen- en bloemencluster." Om dezelfde reden is het volgens Groen essentieel dat de zes betrokken gemeenten de regie houden bij de aan- en verkoop van grond in de Duin- en Bollenstreek. "Als we de ontwikkeling van de streek overlaten aan derden bestaat er een grote kans dat het gebied alsnog ten prooi valt aan woningbouw en andere ongewenste activiteiten," aldus de kwartiermaker.

Tijdens de bijeenkomst in Rijns-

burg bleek al dat bedrijven graag willen deelnemen aan de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij. Hoe dat gaat gebeuren, zal de komende maanden duidelijk moeten worden.

Fedde Jonkman, voorzitter van de stichting Greenport Duin- en Bollenstreek (voorheen Hou Het Bloeiend) pleitte tijdens een korte toespraak voor een groot aandeel van het bedrijfsleven in de nieuwe ontwikkelingsmaatschappij. Hij verwees daarbij naar het Pact van Teylingen en de stichting Greenport Nederland, waarin overheid en bedrijfsleven als gelijkwaardige partners optrekken. Steun van het bedrijfsleven is volgens de voorzitter ook van belang voor het creëren van draagvlak voor de veranderingen die op stapel staan in de streek. Bedrijven en maatschappelijke organisaties, die een belangrijke rol hadden in het Pact van Teylingen, zouden daarom moeten terugkeren in de raad van aandeelhouders van de nieuwe GOM, aldus Jonkman. ●

Meer informatie over de Greenport en de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij is te vinden op de website van Holland Rijnland, www.hollandrijnland.net/Ruimte/Greenport.

Intentieovereenkomst huisvesting tijdelijke arbeidsmigranten

Zes wethouders uit de Greenport-gemeenten en gedeputeerde Volkshuisvesting Manita Koop van de provincie Zuid-Holland hebben op 10 december in Noordwijk een intentieovereenkomst ondertekend voor de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten in de regio. De bestuurders willen afspraken maken met gecertificeerde uitzendorganisaties om de huisvesting van de vooral Poolse werknemers verantwoord en brandveilig op te pakken. Uiterlijk juni 2008 moet er een plan op tafel liggen voor voldoende aanvullende tijdelijke huisvesting voor maximaal vijf jaar. De gemeenten moeten hiervoor locaties aanwijzen. Tot slot is afgesproken voor het eind van 2008, in samenwerking met de sector, woningcorporaties en de provincie, plannen te maken voor een definitieve huisvesting van de nieuwkomers. ●

Masterplan Keukenhof verschenen

Het onlangs gepresenteerde Masterplan Keukenhof is in gedrukte vorm verschenen. In 100 pagina's beschrijft het plan hoe de positie van de internationaal vermaarde bloemententoonstelling kan worden versterkt en het kasteel en landgoed kunnen worden opgeknapt en een vernieuwde toeristische bestemming kunnen krijgen. Het plan is opgesteld door professor Riek Bakker en voorzien van een financiële onderbouwing, waarmee actief overheden en fondsen kunnen worden benaderd. Het plan

gaat uit van gebiedsontwikkeling en besteedt veel aandacht aan de verbetering van de ontsluiting van het gebied rond Keukenhof. Meer informatie is te vinden op de website www.kasteelkeukenhof.nl. ●

Structuuronderzoek Duin- en Bollenstreek

LTO Noord en de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB) voeren rond deze tijd het structuuronderzoek Duin- en Bollenstreek uit. Met dit onderzoek willen beide organisaties een bijdrage leveren aan de ruimtelijke beleidsvorming in de streek en tegelijk een bouwsteen aanreiken voor de integrale herstructurering van de regio, die binnenkort gestalte krijgt via de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij.

“Dit onderzoek is eigenlijk het vierde op rij naar de ruimteclaims en toekomstmogelijkheden van de land- en tuinbouwsector in de Duin- en Bollenstreek,” zegt Ard Mooij, beleidsadviseur van LTO Noord. “De onderzoeken naar de veeteelt, glastuinbouw en handels- en exportbedrijven zijn al afgerond. Nu doen we onderzoek naar de structuur van de bedrijven die zich bezighouden met bollenteelt en vaste planten. Naast de structuur van de bedrijven brengen we de toekomstige ontwikkelingen in kaart en willen we duidelijk maken wat de randvoorwaarden zijn om de structuur van de bedrijven in de Greenport verder te versterken. We denken dat we met dit onderzoek op het juiste moment zijn. Regio Holland Rijnland legt de laatste hand aan de regionale structuurvisie. Ook de afzonderlijke gemeenten in de Duin- en Bollenstreek werken aan toekomstplannen. Met de resultaten van ons onderzoek kunnen we uitstekend inpluggen op dat traject.”

Ruimtetekort

Frans van Houts, beleidsadviseur bij de KAVB, is het daarmee eens: “De streek wordt gekenmerkt door een groot ruimtetekort. Diverse functies vechten om een eigen plek. Voor de bollenbedrijven betekent dit dat ze moeten intensiveren of rationaliseren. Kun je dat in de regio en wil je dat? Op dit soort vragen moet het onderzoek antwoord geven. Er zijn nu bijna 500 bedrijven in de regio, met een gemiddelde bedrijfs-grootte van 6 tot 8 hectare. Toch zijn deze bedrijven nog steeds in staat om goed te functioneren.

Het zegt iets over de kwaliteit van de Greenport. Door de aanwezigheid van diverse grote handelsbedrijven en twee veilingen hebben we in de Duin- en Bollenstreek te maken met sterk gespecialiseerde bedrijven die hun productie precies afstemmen op de vraag, ook als het om kleine hoeveelheden gaat.”

Anoniem

LTO Noord en de KAVB betalen het onderzoek grotendeels uit eigen zak. De regionale Rabobank sponsort een klein deel en draagt bovendien gegevens bij uit eigen economisch onderzoek. Mooij: “Ons onderzoek verloopt in diverse stappen. Een extern bureau begint met het inventariseren van gegevens uit diverse openbare bronnen, zoals van het CBS, de Bloembollenkeuringsdienst (BKD) en NAK Tuinbouw. Vervolgens worden circa 50 bedrijven in de regio uit de bollen- en vaste plantensector uitgebreid geïnterviewd. Daarna is er een workshop met sleutelfiguren uit de regio, waarop de tussenstappen van het onderzoek worden getoetst. Na een interne bespreking van

Ard Mooij (l.) en Frans van Houts: “Streven naar integrale herstructurering Duin- en Bollenstreek.”

het concept-rapport, hopen we de resultaten medio maart te kunnen presenteren. Dan wordt het ook teruggekoppeld naar de doelgroep. De onderzoeken zijn volkomen anoniem. De gegevens van individuele bedrijven zijn niet terug te vinden in de resultaten.”

Randvoorwaarden

Mooij: “De verwachting is dat het aantal bollenbedrijven de komende tien tot twintig jaar zal halveren, waarbij van de blijvers eenderde zich zal richten op schaalvergroting en tweederde op intensivering. Het onderzoek moet duidelijk maken aan welke randvoorwaarden moet worden voldaan om deze situatie te bereiken. Het zal in elk geval leiden tot grotere bouwpercelen, waarbij de totale bebouwde oppervlakte in de Bollenstreek, door de afname van het aantal bedrijven, sterk afneemt. Dat past ook goed in het streven naar een mooie open streek, waarbij het landschap een flinke impuls krijgt.”

Van Houts: “Randvoorwaarde voor deze ontwikkeling is een goede ruimte-voor-ruimte regeling,

waarbij compensatie niet plaatsvindt op de bedrijfslocatie zelf, maar aan de rand van de bestaande bebouwing. In Noord-Holland heeft men onlangs zo'n regeling ingesteld. Ik denk dat we daar in onze provincie ook naartoe moeten. Het is tevens een goede regeling om de verrommeling van het buitengebied tegen te gaan.”

Integraal

Zowel Mooij als Van Houts pleiten in elk geval voor een integrale herstructurering van de Duin- en Bollenstreek, die niet alleen betrekking heeft op het teeltareaal, maar ook op bedrijventerreinen, woningbouwlocaties, water en de infrastructuur. “Een herstructurering die alleen is gericht op bepaalde sectoren of facetten, werkt niet,” denkt Van Houts. “Als je sectoren afzonderlijk aanpakt, loopt je het risico dat je stappen zet die andere ontwikkelingen onmogelijk maken. Daarmee is zo'n aanpak contraproductief. Een integrale herstructurering is complexer en lastiger, maar uiteindelijk wel beter, omdat die meer resultaat oplevert.”

“Snel zoeken naar oplossing voor handels- en exportbedrijven”

De provincie moet op zo kort mogelijke termijn met een oplossing komen voor handels- en exportbedrijven in de Duin- en Bollenstreek die op de bestaande locatie willen uitbreiden. Dat vindt Jan Weijers, wethouder Ruimte in Hillegom en als “bollenwethouder” nauw betrokken bij de voorbereiding van de Greenport.

“De handels- en exportbedrijven zijn van zeer groot belang voor het bollen- en bloemencluster in onze streek. Sommige bedrijven wachten al meer dan vier jaar op een oplossing voor hun ruimte-tekort. Nog langer wachten is niet verantwoord,” aldus Weijers. Dat er nog geen oplossing is gevonden voor de uitbreidingsproblemen van de handels- en exportbedrijven wordt volgens de wethouder voor een deel veroorzaakt door de regelgeving die in Zuid-Holland van kracht is. De Provincie meent dat uitbreiding op de bestaande locatie niet past in het geldende beleid en wellicht precedenten schept. Weijers: “De provincie denkt heel sterk in termen van compensatie, waarbij bedrijven bijvoorbeeld meebetalen aan de sloop van opstallen elders in de streek of de uitvoering van bepaalde landschappelijke projecten, al dan niet via een bijdrage aan een fonds. Op zich kan ik me daar wel iets bij voorstellen, maar op dit moment is er

nog geen rekenmethodiek voorhanden die hiervoor kan worden gebruikt.”

Tien bedrijven

“In de Duin- en Bollenstreek kampen ongeveer tien handels- en exportbedrijven met ruimteproblemen. In Hillegom spreken we over vier bedrijven. Voor één bedrijf hebben we de afgelopen periode via een artikel 19-procedure een gedetailleerd plan uitgewerkt, inclusief een optimale inpassing van de nieuwbouw in het landschap. Het plan kan rekenen op de steun van alle bedrijfs- en landschapsorganisaties, maar toen wij het in juli 2007 voor een keurmerk voorlegden aan de Stuurgroep Pact van Teylingen, maakte de provincie helaas een voorbehoud.

Het standpunt van de provincie heeft in de stuurgroepvergadering bij een soortgelijk agenda-punt, dat daarop volgde, geleid tot enige discussie, vooral over de waarde van het keurmerk. Op zich wel te begrijpen. Want waarom zou de provincie een plan nog blokkeren als alle bedrijven, organisaties en betrokken gemeenten dit van harte steunen?”

Klein probleem

“We hebben het hier over een betrekkelijk klein probleem,” aldus

Wethouder Jan Weijers: “De handels- en exportbedrijven zijn van zeer groot belang voor het bollen- en bloemencluster in onze streek.”

Weijers. “Beroepsorganisatie Anthos heeft berekend dat alle handels- en exportbedrijven bij elkaar ongeveer drie tot vier hectare nodig hebben. Bij het plan voor het Hillegomse bedrijf ging het om 3.000 vierkante meter. De provincie wijst op het feit dat er al veel bollenschuren en -bedrijven leeg staan. Dat is waar. Maar handels- en exportbedrijven beschikken meestal niet over de financiële reserves om naar een ander pand te verhuizen. Bestemmingsplannen leggen strenge eisen op aan de bedrijven. Ze kunnen daardoor geen geld verdienen met de verkoop van hun oude pand, laat staan met de ontwikkeling van huizen. Voor leegstaande bedrijfspanden zullen we een andere oplossing

moeten zoeken, bijvoorbeeld via de aanstaande herstructurering in de Greenport.”

Gesprek

Begin december hebben we een gesprek gehad met de provincie. In januari 2008 zetten we de gesprekken met de provincie voort. Ik hoop dat we dan tot een goede oplossing kunnen komen voor de handels- en exportbedrijven, want die is dringend gewenst. We moeten niet de punaise poetsen op dit soort kleine projecten. Handels- en exportbedrijven, die van groot belang zijn voor de Greenport Duin- en Bollenstreek, en onze economie in het algemeen, moeten gewoon de ruimte krijgen die ze nodig hebben.”

COLOFON: De nieuwsbrief Greenport Duin- en Bollenstreek is een uitgave van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland.

Eindredactie, vormgeving en realisatie: Seashore Media, Katwijk ZH.

Eindverantwoording: Rien Huijgens, Holland Rijnland, Schuttersveld 9, Leiden,

☎ (071) 523 90 30, e-mail: rhuijgens@hollandrijnland.net